

Budapest – Washington – Havanna, avagy egy FBI-akta háttere – II. ^[1]

Curtis A. Fitzgerald, az FBI különleges ügynökének jelentése: „1967. november 20-án [J. B.] a *Mariásy Felix F. álnevet használva eltérítette az Egyesült Államok, Florida Hollywood, North Perry repülőteréről a Bahama-szigetek, Bimini felé tartó kétmotoros N1431P számú Piper Apache típusú repülőgépet... Kubába, Havannába.*” Ezt követően vette körözés alá az FBI az Interpollal közösen a magyar származású amerikai [J. B.]-t.

Az I. rész rövid összefoglalója:

A Budapesten, 1934-ben született [J. B.] mögött kalandos életút áll. Tizenegy évesen árvaságra jutott, a házukat lebombázták, így két évig az utcán és nevelőintézetekben élt. 1951 és 1956 között több alkalommal ílt izgatásért, lopásért, csalásért, a katonai szolgálat megtagadásáért, és ehhez kapcsolódóan tiltott határátlépésért. Az 1956-os forradalom és szabadságharc idején a Forradalmi Fegyveres Erők Országos Bizottságának volt a tagja, de részt vett az Óbudai Hajógyár Nemzetőrségének megszervezésében és a Corvin közti harcokban is. Nem bizonyítható viszont azon állítása, miszerint részt vett Mindszenty József bíboros, hercegprímás kiszabadításában, a parlamentben pedig életveszélyesen megfenyegette Kádár Jánost. A forradalom leverését követően 1956. november 7-én lépte át a magyar–osztrák határt, majd az Amerikai Egyesült Államokba emigrált.

Bevezető

1957 elején [J. B.] már az Amerikai Egyesült Államokban volt, ahol hamarosan a címlapokra került. *Zádor Tibor* – 1957 és 1962 között a washingtoni magyar nagykövetség ideiglenes ügyvivője – jelentéseiben többször is beszámolt [J. B.] [popup title="tevékenységéről" format="Default click" activate="click" close text="Főkonzulok, Követek és Nagykövetek 1945–1990. Szerk. BARÁTH MAGDOLNA–GECSÉNYI LAJOS. Bp., 2015. 88."], ugyanis két olyan incidens történt, amelyekkel felhívta magára az amerikai hatóságok figyelmét.

Zádor az 1957. április 21-én kelt, a magyar menekültek helyzetével kapcsolatos jelentésében beszámolt a nagykövetségen történt rendzavarásról. Ennek során „egy [J. B.] nevű – előzőleg magát a Corvin közti parancsnoknak nevező – bűnöző személy fogadási idő alatt bejött a követség épületébe és rendzavarást akart [popup title="csinálni" format="Default click" activate="click" close text="Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (továbbiakban: MNL OL) XIX–J–1–j (Az államigazgatás felsőbb szervei, Külügyminisztérium TÜK iratok) 1945–1964 Amerikai Egyesült Államok 112. tétel/1947–1964 (Magyar politikai emigráció és menekült kérdés).”].” (Lásd az 1. számú dokumentumot!)

Sajnos nem derül ki a leírásból, hogy pontosan mit értett az ügyvivő a követség épületében történt „rendzavarás” alatt. Erről bővebb információt a *Washington Post* 1957. április 8-án megjelent *Protesters of Red Fete Arrested* („Letartóztatták a Vörös Ünnepségek ellen tiltakozókat”) című cikkének beszámolója nyújt, mely szerint az április 4-e alkalmából a magyar nagykövetségen tartott fogadás ellen mintegy százötvenen tüntettek az épület közelében. A felvonulók békésen, jelszavakat kiabálva fejezték ki ellenszenvüket, de nem közelítették meg az épületet az előírt 500 lábnál jobban. Négy fiatal azonban a követséggel szemben egy taxiból kiszállva magyar zászlót lengetve [popup title="tiltakozott" format="Default click" activate="click" close text="Protesters of Red Fete Arrested. The Washington Post and Times Herald (1954–1959), Apr. 8. 1957. pg. A1.”]. Az egyik közülük – [J. B.] – hamis meghívóval próbált bejutni a fogadásra. A távolságtartás megszegése miatt mindannyiukat letartóztatták. Zádor jelentése szerint még aznap egy kongresszusi bizottság elé idézték, később azonban elengedték őket.

Amerikai újságcikkek [J. B.]-ről

Fighter Arrested

I **is sh**
m flghter, with
pon here last
ed that he was
il" access from
panel at left.
of his arrest
shown at a
of the Hung
the Embass

gasoline and containing a wick.
Sgt. E. B. Gooding, of the
1st Precinct, gave the follow-
ing report of the incident
leading to **his** arrest:
was seen after
p. m. posing with a Hungar-
ian flag for news photogra-
phers in front of the Philip

Picture on Page D9

Sturway Building at 1126 16th
st. ave., directly across the
street from the Russian Em-
bassy.
Windows in the building.

in the basement of an apart-
ment building at 2407 16th st.
ave., next to the Legation. A
Metropolitan Police bus with
several officers and ready for
action, was parked near the
scene. Park Police banned the
demonstrators from Meridian
Park.

The marchers on W st. were
orderly and peaceful, with no
incidents reported. Prominent
among them were Magr. Bela
Varga, former Hungarian par-
liament member and eight
other former parliament mem-
bers.
Magr. Varga carried a plac-
ard saying, "Don't Drink Cham-

Tovább a galéria oldalára ^[5]

[J. B.] később azt nyilatkozta, hogy [popup title="Joseph McCarthy" format="Default click" activate="click" close text="Joseph McCarthy (1908–1957) az Amerikai Egyesült Államokban az ötvenes évek elején kommunista-ellenességéről hírhedté vált szenátor volt. Az államgépezetet kívánta megtisztítani a vélt és valós szovjet kémektől. Katonák, tudósok, sőt művészek sem kerülhették el, hogy az Amerika-ellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság előtt megjelenjenek és baloldali beállítottságukról, párttagságukról nyilatkozzanak. A bizottsági javaslat alapján bíróság elé került emberek többségére börtön várt. Ebben a félelemmel és bizonytalansággal telt korszakban még felmentő ítélet esetén is a „legkisebb” következmény az volt, hogy a megvádolt személy elvesztette a munkáját, létbizonytalanságba került a családja, elfordultak tőle a barátai.”] és *Barry Goldwater* szenátorok közbenjárására nyerték vissza a szabadságukat. Ezt az állítását a washingtoni kongresszusi jegyzőkönyvekkel lehetne igazolni. Zádor jelentésében valóban van egy hivatkozás a kongresszus belbiztonsági bizottságára (*Department of Homeland Security*), melynek ülésén részt vehetett a két szenátor, azonban az irat nem említi az amerikai politikusok nevét. Tény azonban, hogy McCarthy szenátor kommunistaellenes szellemiségétől nem állhatott távol, hogy felemelje a hangját olyan emberekért, akik a kommunizmus politikai eszméjét, rendszerét támadták.

A washingtoni magyar nagykövetség jelentésére válaszul a Külügyminisztérium a Külföldi Magyarok Önálló Referatúrájáról küldött, 1957. május 18-án kelt levelében a „*kiszkött magyarok sorsát illetően*” jelezte, hogy jó volna megfigyelni a kint élőket és a frissen érkezőket egyaránt, így [J. B.]-t is. A követségnél zajló tüntetésre azonban meglehetősen visszafogottan reagált a Külügyminisztérium. Általánosságban jelezte csak: az Ausztriából és Jugoszláviából kikerült Corvin köziek kinti tevékenységét meg kell figyelni, hogy egy esetleges újabb provokáció esetén „*viselt dolgainak utána nézve a követség jobban le tudja leplezni*” [popup title="öket" format="Default click" activate="click" close text="MNL OL XIX–J–1–j 1945–1964 Amerikai Egyesült Államok 112. tétel/1947–1964.”]. (Lásd a 2. számú dokumentumot!)

Az előző év végén kiadott 1956. évi 27. tvr. (az „amnesztiarendel”) ugyanis csak a tiltott határátlépés miatt történő felelősségre vonás alól mentette fel a hazatérőket. Az anyaország stabil helyzetének demonstrálására a leghatásosabb eszköz a „disszidensek” hazahívása, hazatérése volt. Ugyanakkor itthon a rendszer stabilitásának biztosítása a fennálló hatalom ellenségeinek felelősségre vonásával történt. A „bűnösök” egy része azonban az országhatárokon kívül tartózkodott. A budapesti utasítás az „övenhatosok” alaposabb követségi megfigyeléséről, nyomon követéséről nem volt hatástanal. A jelentések oldalszáma és a benne szereplő nevek száma nőtt, ugyanakkor a hazatérési szándékot jelzők száma nem emelkedett a kormány által elvárt szintre.

Egy másik, a magyar menekültekről szóló 1957. július 25-én kelt washingtoni magyar jelentés szerint a közvélemény érdeklődése a „magyar ügy” iránt egyre csökken, annak ellenére, hogy a magyar emigránsoknak az ügyben történő aktivitása nem hagyott alább. Ez az irat is foglalkozott [J. B.] személyével, és egyáltalán nem festett róla pozitív képet. A magyar ügyvivő által írt jelentésből már arról kapunk információkat, hogy [J. B.] négy hónappal az áprilisi események után elment a szovjet nagykövetségre, ahol meghallgatást kért a konzultól. „*Kijelentette, hogy nagyon megbánta tettét és szeretne hazamenni, de követségünket – tettei miatt – nem meri felkeresni, ezért fordult a szovjet*” [popup title="nagykövetséghez" format="Default click" activate="click" close text="MNL OL XIX–J–1–j 1945–1964 Amerikai Egyesült Államok 112. tétel/1947–1964.”]. A dokumentumból azonban nem derül ki, hogy ki volt a hír forrása, azaz ki tájékoztatta a magyar nagykövetséget az esetről. Mint ahogy az sem világos, hogy írásos vagy szóbeli, hivatalos vagy nem hivatalos értesülésről volt szó. Az esetről szóló beszámoló

Budapestre történő továbbítása azonban már hivatalossá tette az ügyet. Sajnos az ügyvivő sem a folytatásról nem írt, sem arról, hogyan reagáltak a szovjetek a látogatásra, miként azt sem tudjuk: [J. B.] a szovjet nagykövetség felkeresése után elment-e a magyar nagykövetségre? **(Lásd a 3. számú dokumentumot!)**

S mi történt ezután [J. B.]-vel? Ez utóbbi kérdésre a néhány hónap elteltével megjelenő újabb újsághírek válaszolnak. A *Washington Post* 1957. október 24-én megjelent *Hungarian Has Bomb At Red Gate* („Egy magyar bombával a Vörös Kapu előtt”) című [popup title="cikkében" format="Default click" activate="click" close text="Hungarian Has Bomb At Red Gate. The Washington Post and Times Herald (1954–1959), Oct. 24. 1957. pg. A1."] arról számolt be, hogy egy fiatal magyar szabadságharcos, [J. B.] magyar zászlót bontott ki a magyar forradalom kitörésének egy éves évfordulóján a szovjet nagykövetség épületével szemben. Az eseményen több fotóriporter is jelen volt. A rendőrség felszólította [J. B.]-t, hagyja el a környéket, amit ő meg is tett. Az egyik rendőr azonban jelezte, hogy egy bombát látott a demonstráló férfinél, így utána mentek. Félórával később találták meg és tartóztatták le [J. B.]-t. Egy Molotov-koktéll volt nála, amit állítása szerint nem állt szándékában használni.

További egyesült államokbeli tartózkodásáról egy vele készült interjúból derülnek ki [popup title="részletek" format="Default click" activate="click" close text="Unhappy Landings. http://www.latinamericanstudies.org/hijackers/Penthouse-april-1973.pdf (Utolsó letöltés ideje: 2016. október 15.)."]. Eszerint sofőrként dolgozott, előbb Washingtonban, ezt követően Kaliforniában élt és megkapta az amerikai állampolgárságot. A nyugalmas éveknek azonban hamar vége lett, ugyanis 1962-ben egy Mexikóban eltöltött hétvége után bajba került. Hazafelé menet a határon be kellett volna mutatnia a honosítási okmányait, de azok nem voltak nála. A határőr szerette volna lekérni a [J. B.]-re vonatkozó személyes adatokat, de ő ezt nem várta meg, hanem lefegyverezte, ellopta a kocsiját és áthajtott a határon. Ezért a bűncselekményért öt évet töltött egy kansasi szövetségi büntetés-végrehajtási intézetben.

Két hónappal a szabadulása után, 1967. november 20-án pedig eltérített egy repülőgépet Miamiól Havannába, amiért 1969. május 7-én a Miami Szövetségi Bíróság elfogatóparancsot bocsátott ki [popup title="ellene" format="Default click" activate="click" close text="ÁBTL 1.11.13. 0000-760-7-BDE (J. B.)-re vonatkozó iratanyag."]. [J. B.] azonban ekkor már Kubában élt. Folytatása következik...

Dokumentumok

1.

Zádor Tibor jelentése a magyar menekültek ügyéről *Washington, 1957. április 21.*

9-3/szig. titk. 1957.

E: Varga Sándor

SZIGORÚAN TITKOS
Készült 3 pld
Központ 2
Követség 1
Gépelte: Vargáné

Washington, 1957. április 21.
Tárgy: Magyar menekültek ügye
Hiv.sz.: 00701/57. szig. titk.
Mell.: 1 boríték és 1 lista

Horváth Imre
külgügyminiszter elvtársnak
Budapest

Tárggyal kapcsolatos február 19-én kelt jelentésem óta a magyar menekültek ügyében különösebb esemény nem volt. Jelenleg kb. 32 000 menekült van az Egyesült Államokban, kiknek döntő többségét, már a Camp Kilmer-i gyűjtőhelyről elvitték magánszemélyekhez, üzemekbe és így „letelepítették” őket. Ennek következtében – újsághírek szerint – május hó folyamán a kilmeri tábort bezárják.

A fasiszta magyar szervezetek többszöri beadványaira hír szerint az amerikai kormány újból meg fogja engedni kb. 5000 Ausztriában lévő menekültnek Amerikába való bejövetelét, kiknek családtagjaik vagy rokonaik már az Egyesült Államokban vannak. Beengedik továbbá a kiválogatott tudósokat és mérnököket.

A lapok arról is hírt adnak, hogy az amerikai belbiztonsági szervek újra kivizsgálják az összes Amerikába került menekült magyarok múltját. Az utóbbi időben egyre több cikk jelenik meg az újságokban arról, hogy a disszidensek mennyi bűncselekményt követnek el. Többek között lopás, gyilkosság és csempészés miatt több személyt bíróság elé állítottak.

Egy másik jelentésemben már jelentettem a követség elleni tüntetésről, ahol az új disszidensek közül egy [J. B.] nevű – előzőleg magát a Corvin közli parancsnoknak nevező – bűnöző személy a fogadási idő alatt bejött a követség épületébe, valakitől kapott meghívóval és ott rendezavarást akart csinálni, amit idejében sikerült megakadályoznunk és az illetőt a rendőrség, több társával együtt letartóztatta.

Az április 5. és 6-i újságok szerint nevezettek 120 dollárra büntették, de szabadon engedték őket. Ugyanaznap megjelentek a kongresszus belbiztonsági bizottsága előtt, ahol követelték, hogy szüntessék meg azt a rendeletet, amely szerint a követségeket a tüntetők 500 lábnaál /kb. 150 méter/ közelebről nem közelíthetik meg. A bizottság a kérelmet „nagyon érdekesnek” találta, és közlés szerint gondolkoznak rajta.

Az egész [J. B.] ügyben a központ előzetes távirati engedélye alapján tiltakozó jegyzéket küldtem a [popup title="State Departmentnek" format="Default click" activate="click" close text="A State Department a United States Department of State kifejezés gyakran használt rövidítése, mely az Egyesült Államok Külügyminisztériumának hivatalát jelöli."].

Előző jelentésemben jelentettem, hogy a disszidensek szövetséget alakítottak, de ezek működéséről semmi hír nem jelenik meg a sajtóban.

Mint táviratilag jelentettem, március 31-ig 71 személy /beleértve a családtagokat is/ jelentkezett hazatérésre, akik közül 40 személynek adatai a mellékelt listán található. A többi 31 személyről a neveiken kívül más adatokkal nem rendelkezünk, de megpróbáljuk a hiányzó adatokat beszerezni.

Hazatérési igazolványt a listán pirossal bekarikázott személyek, illetve családok részére adtam ki, de azok legtöbb része – ütiköltség hiányában – még most is az Egyesült Államok területén tartózkodik.

Április 1. után eddig kb. 20 személy jelentkezett hazatérésre, kiknek kérelmét futárral felterjesztem.

Néhány disszidens személyesen is felkereste követségünket, és ezek elbeszélése alapján megtudtuk, hogy az amerikai hatóságok – eltérően eddigi gyakorlatuktól – beszüntették a hazatérésre jelentkezők letartóztatását, illetve Ausztriába való visszaszállítását. Az a disszidens, aki munkát kapott, de bejelentette hazatérési szándékát, akár a követségen, akár az amerikai [popup title="Immigration Office" format="Default click" activate="click" close text="Immigration Office: Bevándorlási Hivatal."]-nál, azokat elbocsájtják munkahelyükről és többségüket összegyűjtik egy szállodába, ahonnan csak engedéllyel jöhetnek ki. Hogy ezekkel mit fognak csinálni, azt még egyelőre nem tudjuk.

A követség tájékoztatása céljából táviratilag kérem közölni, hogy van-e meghatározott időpont, ameddig a március 31-ig jelentkezett személyeknek haza kell térniük. A jelentkezők döntő többségének egyelőre nincs meg az ütiköltségük és előre nem tudják, hogy mennyi idő múlva tudják a szükséges összeget előteremteni.

Zádor Tibor
id. ügyvivő

Jelzet: MNL OL XIX-J-1-j-112./1947–1964. – Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Az államigazgatás felsőbb szervei, Külügyminisztérium TÜK iratok, Amerikai Egyesült Államok 1945–1964, Magyar politikai emigráció és menekült kérdés – Eredeti, gépelt, aláírással.

2.

Jelentés magyar menekültek ügyével kapcsolatban *Budapest, 1957. május 18.*

Külföldi Magyarok Önálló Referatúrája

Magyar Népköztársaság Követsége

Magyar menekültek ügye

00701/2/szig. titk.-1957.
Készült 2 példányban
WASHINGTON
9-3/szig. titk.

Az 1956. október 23. után kiszökött magyarok sorsát illetően az Egyesült Államokba került 32 000 disszidens jelenlegi helyzetéről van a legkevesebb tudomásunk. A többi nyugati országból követségeink többé-kevésbé részletes jelentésekben számolnak be a fogadó országban élő szökevények életéről, munkaviszonyaikról, elhelyezéseiről. Jó volna mindezt az USA viszonylatában is ismerni.

Ezért fokozott mértékben kísérjék figyelemmel az új emigrációt, természetesen a régit sem elhanyagolva. Alkalmadtán részletesen jelentsenek az olyan személyekről, akik az USA-ban bíróság elé lettek állítva /lehetőleg pontos személyi adatokat kérünk/. Ami a [J. B.] nevű provokatort illeti, közöljük, hogy hozzá hasonlók mindenütt megtalálhatók – korábban minden ausztriai és jugoszláviai táborban volt 1–2 Corvin közí parancsnok. Jó volna [ha] az ilyenekről is pontosabb adatokat adnának, hogy az itthoni viselt dolgainak utána nézve a követség jobban le tudja leplezni őket. A hazatérni kívánó disszidensek összegyűjtésének további fejleményeit kísérjék figyelemmel, az esetleges lényegi változást /hazaszállítást, távoli vidékre szállítást stb./ azonnal jelentsék. Az 1957. március 31. előtt jelentkezettek hazatérésére vonatkozóan a rendelet nem állapít meg határidőt – figyelembe lett véve, hogy az útiköltség előteremtése nehézségeket okoz. A hazatérési igazolványokat úgy állítsák ki, hogy az illető az indulás előtt rövid idővel kapja csak kézhez, és ettől az időtől 5–6 hét legyen az érvényességi határidő. A jelenlegi rendelkezések szerint tehát a március 31. előtt jelentkezett szökevényeknek akár szeptemberben is kiadható a hazatérési igazolvány.

Budapest, 1957. május 18.

/Szapora Sándor/
ref. vezető

Jelzet: MNL OL XIX–J–1–j–112./1947–1964 – Eredeti, gépelt, aláírással.

3.

Zádor Tibor jelentése a magyar menekültekről Washington, 1957. július 25.

/szig. titk. 1957.
E: Varga Sándor

SZIGORÚAN TITKOS
Készült 3 pld
Központ 2 "
Követség 1 "
Gépelte: Vargáné

Washington, 1957. július 25.
Tárgy: Magyar menekültek ügye
Hiv. sz.: 00701/2/szig. titk. 1957.
Mell.: 1 boríték

Horváth Imre
külgügyminiszter elvtársnak
Budapest

Tárggyal kapcsolatos előző jelentésemben megpróbáltam vázlatosan ismertetni az USA-ba került magyar menekültekkel kapcsolatos helyzetet és a körülöttük kialakult amerikai propagandát, melynek minden szava a „szabadságharcosok” hőstetteiről beszélt, és mindent elkövetett, illetve elkövet még ma is, hogy a jelenlegi kormányt és a magyarországi helyzetet tarthatatlannak tüntesse fel. Az elmúlt hónapokban azonban a kezdetben oly nagy újságszenzációt jelentő „magyar menekültek ügye” szinte teljesen kimaradt a lapok hasábjából.

Egyre több olyan sorokat lehet olvasni a jobboldali magyar nyelvű lapokban, hogy „*úgy látszik az amerikaiak, sőt talán a régi amerikaiak is megunták hallgatni a menekültek problémáit.*” Állandóan arról cikkeznek, hogy sok helyen nem elég türelmesek a menekültekkel szemben. Hogy mégis a számukra megfelelő hangulatban a „magyar ügy” napirenden maradjon, szinte naponta rendezik különböző városokban a gyalogos vagy autós tüntetéseket, melyek éle főleg a Szovjetunió ellen irányul és csak másodsorban a jelenlegi magyar kormány ellen. Nem jelentős ugyan, de érdemes megemlíteni például, hogy június 20-án Varga Béla a [popup title="Magyar Nemzeti Bizottmány" format="Default click" activate="click" close text="Magyar Nemzeti Bizottmány (Hungarian National Council): 1947. november 15-én alakult, főleg emigrált politikusokból álló szervezet. Vezetői között volt Varga Béla, a Nemzetgyűlés volt elnöke és Nagy Ferenc egykori miniszterelnök is."], Borsly Kerekes György az [popup title="Amerikai Magyar Szövetség" format="Default click" activate="click" close text="Amerikai Magyar Szövetség (American Hungarian Federation): az amerikai magyarság érdekeit képviselő, 1906-ban Clevelandben alakult szervezet."], és Szeredás Jenő az új emigráció képviselőit letelepítő akciókat adtak be a Washingtoni Szovjet Nagykövetség portájára, melyben követelték a szovjet csapatok kivonását Magyarországról, a kivégzések beszüntetését, stb. /Az utóbbi időben Borsly Kerekes igen sokat szerepel a nyilvánosság előtt és erősen ellenséges./

Hasonló módon igyekeznek amerikai részről is napirenden tartani a kérdést, amely főleg az USA ENSZ-beli delegációjának ismert tevékenységéből áll. Az ENSZ különleges „Ténymegállapító Bizottságának” oly sokat hangoztatott jelentése sem keltette azt a hatást, amelyet az amerikaiak elvártak. Ez persze nem jelenti azt, hogy az említett jelentés nem kerül a közgyűlés elé. Hogy milyen következményei lesznek, azt az ősi ülésesszakok idején megláthatjuk.

Július első felében Varga és Nyulasi elvtársak körutat tettek Cleveland, Detroit és Chicago környékén és a szerzett információk alapján arra lehet következtetni, hogy az Egyesült Államokba került kb. 35 ezer magyar menekült 60–65%-a a fenti három ipari város környékén talált munkát, illetve itt telepítették le őket. Többségük elégedett. Elégedetlenség főleg azok, akik farmokra kerültek nehéz mezőgazdasági munkára, melyért alig kapnak fizetést. Az elégedetlenség közül az utóbbi időben egyre többen akarnak a sarkvidéki kutató csoportba jelentkezni. Igen nagy csalódást okozott a menekültek nagy részének az Egyesült Államok kormányának egyes velük kapcsolatos határozata. Így például az elfogadás előtt álló új bevándorló törvény egyes részei, amely szerint a kb. 27 ezer ideiglenes bevándorlónak még egy évet kell várnia arra, hogy állandó letelepedési engedélyt kaphassanak, ezzel szemben mindenféle adót és biztosítási díjat ugyanúgy kell fizetniük, mint minden amerikai polgárnak.

A bevándorló törvénynek egy másik szakasza lehetővé fogja tenni, hogy a más nemzetek részére megállapított, de fel nem használt kvóta keretében az Európában lévő magyar menekültek az Egyesült Államokba kerüljenek. Újsághírek szerint 76 ilyen személy már el is indult. Ugyancsak elindult Jugoszláviából is 62 személy és kilátásba helyezték több kiválogatott menekült beengedését.

Közlések szerint eddig 17 személyt deportáltak, mert kommunisták voltak, 64-et, mert személyi adataikat meghamisították, és 124 személyt saját kérésükre Ausztriába visszavitték.

Júniusban és július elején a hazatérésre jelentkezők száma [az] előző hónapoz viszonyítva csökkent. Július második felében egyre több jelentkezőtől kapunk hazatérési kérelmet, és különböző utazási irodák naponként írnak vagy hívnak telefonon és a „szököttek” – ahogy az utazási irodák nevezik a disszidenseket – hazatérésével kapcsolatos teendőkről érdeklődnek, mivel náluk is többen jelentkeztek már és minden igazolvány nélkül akarnak utazni.

Itt kívánom megjegyezni, hogy az eddigi felterjesztett kérelmekre a központtól – egy-két eset kivételével – még nem kaptunk választ, pedig a felterjesztés áprilisban és májusban történt. Kérem, hogy lehetőleg két hónap elteltével értesítsék követségünket az egyes kérelmekben hozott döntésekről.

A menekültek tevékenységében lényeges változás nem tapasztalható. A vezetők – régi[ek] és új[ak] – továbbra is szembeállnak egymással, de még most sem sikerült megegyezniük, hogy ki legyen a tulajdonképpeni névleges vezető.

Mint már jelentettem, az egyetemisták megalakították az „Amerikai Magyar Egyetemista Szövetség”-et, melynek havi kiadványa a „Magyar Diáktájékoztató”. Tevékenységükről sok hír nem jelenik.

Követségünket egyáltalán nem zaklatják provokatív vagy hasonló kérdésekkel. Előző jelentéseimben már említést tettem egy [J. B.] nevű provokátorról, aki az utóbbi időben elhallgatott. A napokban felkereste a szovjet nagykövetséget, ahol a konzul beszélt vele. Elmondta eddigi tevékenységeit és provokációs kísérleteit. Kijelentette, hogy nagyon megbánta tettét és szeretne hazamenni, de követségünket – tette miatt – nem meri felkeresni, és ezért fordult a szovjet nagykövetséghez. Közölte azt is, hogy hetek óta munka nélkül van és nincs pénze. A konzul 10 dollárt adott neki, mivel nem bírta a könyörgését tovább hallgatni. Az utóbbi időben egyre több levél érkezik Magyarországról, melyek írói arról értesítenek, hogy Amerikában lévő hozzátartozóiknak hazatérési ügye és [az] útiköltség fizetése elintézését nyert a budapesti Vöröskeresztnél. A mai napig egyetlen esetben sem kaptunk hivatalos értesítést vagy utasítást ilyen ügyekben, pedig a szóban lévő menekültek szintén rokonaik értesítése alapján többször érdeklődnek ügyeik iránt.

Tekintettel arra, hogy követségünknek nincs tudomása arról, hogy a hazatérések intézésével a Vöröskereszt is foglalkozik, ezért kérem közölni, hogy a kérdéssel kapcsolatban mi a valódi helyzet. Egyben kérem a Vöröskeresztet és minden hasonló más szervezetet felkérni, hogy senkinek ne adjon olyan információt, amely szerint követségünk a hazatérési kérelmek intézése mellett az útiköltség fizetéséről is gondoskodik.

A jogellenesen külföldre távozott személyek vagyoni és jogi helyzetével, valamint állampolgárságukkal kapcsolatos legújabb rendeleteket a legközelebbi alkalommal szíveskedjék megküldeni.

Mellékelem a hazatérésre jelentkező személyek listájának folytatását és egy rövid magyar vonatkozású [popup title="eseménynaplót" format="Default click" activate="click" close text="Nem közöljük."].

Zádor Tibor
id. ügyvivő

Jelzet: MNL OL XIX–J–1–j–112./1947–1964 – Eredeti, gépelt, aláírással.

Címkék:[1956](#) ^[6][forradalom](#) ^[7][forradalmárok](#) ^[8][disszidálás](#) ^[9][menekültek](#) ^[10][Amerika](#) ^[11]**Kiadás:** 16. évfolyam (2016) 6. szám**Forrás webcím:** <https://www.archivnet.hu/budapest-washington-havanna-avagy-egy-fbi-akta-hattere-ii>**Hivatkozások**

[1] <https://www.archivnet.hu/budapest-washington-havanna-avagy-egy-fbi-akta-hattere-ii>

[2] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/amerikai-ujsgcikke-j-b-rol/1.jpg>

[3] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/amerikai-ujsgcikke-j-b-rol/hungarianhasbombatredgate1-2.jpg>

[4] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/amerikai-ujsgcikke-j-b-rol/protestersofredfete-arrested-1.jpg>

[5] <https://www.archivnet.hu/amerikai-ujsgcikke-j-b-rol>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/1956>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/forradalom>

[8] <https://www.archivnet.hu/cimkek/forradalmarok>

[9] <https://www.archivnet.hu/cimkek/disszidalas>

[10] <https://www.archivnet.hu/cimkek/menekultek>

[11] <https://www.archivnet.hu/cimkek/amerika>